

Polska polityka gospodarcza w działalności Rady Ministrów w latach 2005–2006

Po zwycięstwie Prawa i Sprawiedliwości (PiS) w wyborach do parlamentu, we wrześniu 2005 roku, Kazimierz Marcinkiewicz został wyznaczony – przez lidera tego ugrupowania Jarosława Kaczyńskiego – na urząd premiera¹. Wśród programu działań jego rządu polityka gospodarcza Polski stanowiła jeden z wielu elementów². 10 listopada 2005 roku prezes Rady Ministrów (RM) przedstawił w swoim w sejmowym *exposé* jego założenia³. Do najważniejszych z nich zaliczył:

- a) opracowanie, a następnie realizację programu dla elektroenergetyki, który miał służyć zbudowaniu konkurencyjnego rynku energii i wykreowaniu silnych podmiotów zdolnych do międzynarodowej konkurencji;
- b) zwalczanie zjawiska bezrobocia oraz tworzenie nowych miejsc pracy;
- c) zlikwidowanie barier biurokratycznych podczas rozpoczynania działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa;
- d) ograniczenie liczby wymaganych koncesji i zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej;
- e) usprawnienie pracy sądów gospodarczych, tak aby ich decyzje zapadały szybciej;

¹ W roku 2005, w Polsce odbyły się nie tylko wybory do parlamentu, ale również wybory prezydenckie. Jednym z kandydatów ubiegających się o urząd Prezydenta RP był Lech Kaczyński. W związku z tym lider PiS, nie chcąc zmniejszyć szans swojego brata, zrezygnował z objęcia funkcji prezesa RM. J. Paradowska, *Raport powyborczy*, „Polityka” 2005, nr 39, s. 12.

² K. Marcinkiewicz – premier Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2005–2006. Ukończył fizykę na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz studia podyplomowe w zakresie administracji na Uniwersytecie A. Mickiewicza w Poznaniu. Przez wiele lat pracował jako nauczyciel. W latach 1983–1990 był członkiem NSZZ „Solidarność”. W roku 1989 założył Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe (ZChN). W latach 1992–1993 pełnił funkcję wiceministra edukacji narodowej w rządzie Hanny Suchockiej. K. Marcinkiewicz był posłem na Sejm RP III, IV i V kadencji. W latach 1999–2000 pełnił funkcję szefa gabinetu politycznego premiera Jerzego Buzka. W roku 2001 wraz z grupą innych działaczy ZChN współtworzył Przymierze Prawica (PP). W roku 2002, w wyniku połączenia się PP z Prawem i Sprawiedliwością (PiS) został członkiem ugrupowania braci Kaczyńskich. Po zwycięstwie PiS w wyborach parlamentarnych został wyznaczony na urząd premiera. Funkcję prezesa RM K. Marcinkiewicz pełnił od 31 października 2005 r. do 14 lipca 2006 r. Następnie został nominowany przez premiera J. Kaczyńskiego na stanowisko pełniącego obowiązki prezydenta Warszawy. 20 lipca 2006 r. objął urząd, w związku z czym wygasł jego mandat poselski. Był również kandydatem PiS na prezydenta m.st. Warszawy w wyborach samorządowych, w roku 2006. Niestety, w drugiej turze wyborów K. Marcinkiewicz uzyskał gorszy wynik od Hanny Gronkiewicz-Waltz, która wygrała wybory. Następnie uczestniczył w konkursie na prezesa banku PKO BP, podczas którego się wycofał. Od marca 2007 r. zasiada w Radzie Dyrektorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju. M. Karnowski, P. Zarembo, *Marcinkiewicz kulisy władzy*, Warszawa 2007, s. 7; *Rząd premiera Kazimierza Marcinkiewicza*, „Przegląd Rządowy” 2007, nr 12, s. 7; „Gazeta Wyborcza” z 27, 28, 29 i 30 IX 2005 r.

³ W sejmowym wystąpieniu premiera K. Marcinkiewicza zostały zawarte założenia programu wyborczego PiS. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej (dalej SRP), V kadencja (dalej V k.): Sprawozdanie stenograficzne z 2. posiedzenia Sejmu RP w dniu 10 listopada 2005 roku, Warszawa 2005, s. 6–12; *Wybory 2005. Partie i ich programy*, red. I. Słodkowska, M. Dołbakowska, Warszawa 2005, s. 122–136.

- f) naprawę finansów publicznych – przejrzystość i racjonalizacja wydatków publicznych;
- g) zmniejszenie deficytu państwa do 30 mld rocznie dla zapewnienia stabilnego wzrostu gospodarczego i stabilizacji finansów publicznych;
- h) rozwój budownictwa społecznego;
- i) wprowadzenie zmian w systemie podatków, takich jak dwie stawki w podatku dochodowym od osób fizycznych (18 i 32%) z kwotą wolną od podatku, składanie deklaracji drogą elektroniczną, uproszczenie systemu podatkowego;
- j) budowę dróg ekspresowych i autostrad, szlaków kolejowych oraz lotnisk niezbędnych do aktywizacji i równomiernego rozwoju poszczególnych regionów kraju;
- k) inwestowanie środków z prywatyzacji na modernizację oraz restrukturyzację polskiej gospodarki;
- l) pozostawienie państwu najważniejszych polskich firm, na przykład PGL Lasy Państwowe, telewizji publicznej, Polskiego Radia, ppup Poczty Polskiej, PKO BP, PKN Orlen;
- m) zbliżenie stanu polskiego rolnictwa do poziomu, jaki jest w krajach wysokorozwiniętych;
- n) wprowadzenie systemu kontroli bezpieczeństwa i jakości żywności na wszystkich etapach produkcji;
- o) zwrócenie części akcyzy zawartej w paliwie rolniczym;
- p) wspieranie produkcji i wykorzystanie biopaliw⁴.

Przedstawione na forum Sejmu RP przez premiera K. Marcinkiewicza kierunki działań rządu następnie zawarto w dokumencie „Solidarne państwo”. Program działania rządu premiera Kazimierza Marcinkiewicza. Został on podzielony według prac poszczególnych ministrów⁵.

W programie działalności rządu K. Marcinkiewicza znalazły się postulaty wyborcze PiS. Ich wdrożenie było mało prawdopodobne, ponieważ ten mniejszościowy rząd nie był w stanie zrealizować żadnej strategicznej wizji (nie miał możliwości uchwalenia wszystkich potrzebnych do tego ustaw), ani przeprowadzić reform⁶. Mógł jedynie sprawnie zarządzać państwem, zgodnie z założeniami planu pracy RM.

⁴ Ibidem.

⁵ W dokumencie „Solidarne państwo”. Program działania rządu premiera Kazimierza Marcinkiewicza zostały przedstawione zadania dla poszczególnych ministrów. Do zakresu obowiązków ministra gospodarki należało: opracowanie kierunków działań wobec małych i średnich przedsiębiorstw oraz przedsiębiorczości na rok 2006 i lata następne, przygotowanie strategii wzrostu innowacyjności oraz programów dotyczących górnictwa, hutnictwa, przemysłu stocznioowego i programu dla elektroenergetyki. Natomiast minister rolnictwa i rozwoju wsi został zobowiązany do kontynuowania prac nad programami operacyjnymi (np. *Rozwój obszarów wiejskich; Zróżnicowany rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich*), opracowania krajowego Programu rozwoju rolnictwa oraz przygotowania projektów ustaw dotyczących m.in. postępowania w sprawach pomocy publicznej w rolnictwie i rybołówstwie, wprowadzenia dopłat do paliwa rolniczego, produktów rolnych pochodzenia zwierzęcego. Do głównych zadań ministra transportu i budownictwa zaliczono: przeprowadzenie restrukturyzacji organizacyjnej i majątkowej spółek Grupy PKP dla uzyskania docelowego modelu kolei w Polsce, przygotowanie programu wykorzystania dostępnych funduszy europejskich na rozwój infrastruktury lotniczej w latach 2007–2013, poprawę jakości usług portowych, przygotowanie projektu ustawy o wspieraniu społecznego budownictwa mieszkalnego. „Solidarne państwo”. Program działania rządu Kazimierza Marcinkiewicza, Warszawa, 9 listopada 2005, s. 3–31.

⁶ Zwycięstwo PiS w wyborach parlamentarnych (a tym samym uplasowanie się na drugiej pozycji PO) było jednak połowiczne, ponieważ nie dawało mu, po przeliczeniu na mandaty, większości w Sejmie RP. Zrodziło to potrzebę zbudowania – zapowiadanej przed wyborami – koalicji PiS–PO. Trwające przez kilka tygodni negocjacje Jarosława Kaczyńskiego z Donaldem Tuskiem, co do kształtu przyszłego rządu oraz jego programu nie przyniosły oczekiwanego rezultatu. Brak porozumienia w kwestiach programowych i personalnych oraz agresywna kampania prezydencka

Rosnąca wrogość między liderami PiS a Platformą Obywatelską (PO) przekreśliła szansę na utworzenie przez te partie rządu koalicyjnego. W tej sytuacji jedyną alternatywą dla PiS stało się zawarcie koalicji z Ligą Polskich Rodzin (LPR) oraz Samoobroną. Lider największego ugrupowania parlamentarnego odnosił się jednak z dużym dystansem do potencjalnych koalicjantów, obawiając się krytyki ze strony opozycji parlamentarnej. Przedstawiciele PO, Polskiego Stronnictwa Ludowego (PSL) oraz Sojuszu Lewicy Demokratycznej (SLD) mogli zarzucić prezesowi PiS, iż członkiem polskiego rządu został Andrzej Lepper mający konflikt z prawem. Stąd Jarosław Kaczyński nie był zainteresowany zawiązaniem rządowej koalicji, jednocześnie nie chciał, by konieczne stało się rozpoznanie wcześniejszych wyborów do parlamentu⁷. Optymalnym rozwiązaniem, które dawało możliwość stworzenia warunków do realizacji programu działań rządu K. Marcinkiewicza, było zawarcie porozumienia między liderami PiS, LPR i Samoobrony. Zamiast rządowej koalicji 2 lutego 2006 roku została podpisana przez Jarosława Kaczyńskiego, Romana Giertycha oraz Andrzeja Leppera *Umowa stabilizacyjna (Pakt stabilizacyjny)*⁸. Dokument ten zawierał listę ponad stu projektów ustaw, jakie zamierzano wprowadzić w życie. Niektóre z nich dotyczyły polskiej gospodarki. Były to projekty ustaw o:

- a) zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej;
- b) zmianie ustawy o prawie własności;
- c) zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych;
- d) administrowaniu obrotem usługami z zagranicą oraz krajami trzecimi;
- e) zmianie ustawy Prawo energetyczne;
- f) budownictwie socjalnym;
- g) zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego zużywanego w produkcji rolnej;
- h) postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej w rolnictwie i rybołówstwie;
- i) zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa;
- j) zmianie ustawy o drogach publicznych;
- k) zmianie ustawy o transporcie drogowym⁹.

Brak porozumienia między J. Kaczyńskim, A. Lepperem i R. Giertychem co do realizacji postanowień zawartych w *Umowie stabilizacyjnej* doprowadził, w marcu 2006 roku, do jej unieważnienia. Kilka tygodni później doszło do kolejnych rozmów między liderami PiS, Sa-

Lecha Kaczyńskiego wobec kandydata PO pogorszyła wzajemne relacje pomiędzy potencjalnymi partnerami koalicyjnymi. J. Paradowska, *Rdzewiejący żelazny elektorat*, „Polityka” 2007, nr 5, s. 24–25.

⁷ W styczniu i lutym 2006 r. przeprowadzono sondaże, które wskazywały, iż zmniejszył się elektorat PiS. W związku z tym J. Kaczyński nie był zainteresowany przedterminowymi wyborami do parlamentu. Ibidem, s. 26.

⁸ Celem *Umowy stabilizacyjnej* było zapewnienie *Polsce stabilizacji politycznej, w szczególności zaś umożliwienie niezbędnych [...], efektywnych działań zmierzających do naprawy państwa i podjęcia polityki gospodarczej zapewniającej wzrost i jednoczesne rozwiązywanie najoślejszych problemów społecznych dzisiejszej Polski*. Sygnatariusze paktu zobowiązali się, iż bez wcześniejszego wspólnego porozumienia nie będą sami podejmować działań zmierzających do zmiany Marszałka Sejmu RP i innych członków Prezydium Sejmu RP oraz do odwołania RM (poprzez wotum nieufności wobec poszczególnych ministrów) i zmiany kierownictw Komisji Sejmowych. *Umowa stabilizacyjna podpisana w dniu 2 lutego 2006 roku przez liderów PiS, LPR i Samoobrony z aneksem z dnia 13 lutego 2006*.

⁹ *Umowa stabilizacyjna* została zawarta na rok z możliwością przedłużenia. Załącznik nr 1 do umowy stabilizacyjnej podpisanej przez liderów PiS, LPR i Samoobrony 2 lutego 2006 roku z aneksem z 13 lutego 2006 r.; K. Brunetto, J. Solska: *Wątpliwa stabilizacja. Pakt w sprawie naprawy*, „Polityka” 2006, nr 6, s. 20–22.

moobrony i LPR. Ich efektem było powołanie 5 maja 2006 roku koalicji rządowej PiS–Samoobrona–Narodowe Koło Parlamentarne (NKP)–LPR¹⁰.

Do zadań rządu koalicyjnego K. Marcinkiewicza w zakresie polityki gospodarczej zaliczono:

- a) wzmocnienie i ustabilizowanie rozwoju gospodarczego poprzez prowadzenie polityki prozatrudnieniowej i reformę finansów publicznych oraz aktywną politykę ekonomiczną gwarantującą solidarny udział wszystkich obywateli we wzroście gospodarczym;
- b) zwiększenie konkurencyjności gospodarki żywnościowej, zrównoważenie rozwoju obszarów wiejskich¹¹.

Jednocześnie koalicja rządowa uważała, że *ułatwieniu działalności gospodarczej służyć będą: ujednoznacznianie i stabilizowanie prawa, zwiększenie przejrzystości polityki gospodarczej w długich przedziałach czasu, poprawa sprawności instytucji państwowych i samorządowych obsługujących przedsiębiorców, zwiększenie dostępności kredytu, likwidowanie korupcji, szarej i czarnej strefy, szybki rozwój infrastruktury technicznej*¹².

Zadania RM w zakresie polityki ekonomicznej, które znalazły się w *Koalicyjnej deklaracji programowej „Solidarne państwo”* były zbieżne z założeniami programu działań rządu mniejszościowego, przedstawionymi w sejmowym *exposé* premiera K. Marcinkiewicza. Jego gabinet, zgodnie z postanowieniami zawartymi w dokumencie „*Solidarne państwo*”, opracował programy ekonomiczne, których realizacja miała zwiększyć konkurencyjność polskiej gospodarki. Były to między innymi: *Krajowy program reform na lata 2005–2008 na rzecz re-*

¹⁰ 27 kwietnia 2006 r. PiS, Samoobrona oraz NKP (w jego skład wchodziłby byli posłowie LPR) podpisały koalicyjną deklarację programową „*Solidarne państwo*”, 5 maja 2006 r. do koalicji dołączyła LPR. Koalicja rządowa PiS–Samoobrona–NKP–LPR miała większość w Sejmie RP (238 głosów). Jej powołanie spowodowało zmiany w rządzie. Utworzono trzy nowe resorty: Ministerstwo Budownictwa, Ministerstwo Gospodarki Morskiej oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej. Po rekonstrukcji rządu K. Marcinkiewicza, Samoobrona otrzymała trzy ministerstwa (A. Lepper został wiceprezesa RM oraz ministrem rolnictwa i rozwoju wsi, Anna Kalata – ministrem pracy i polityki społecznej, a Antoni Jaszczak – ministrem budownictwa), a LPR dwa (R. Giertych objął stanowisko wiceprezesa RM oraz ministra edukacji narodowej, Rafał Wiechecki – ministra gospodarki morskiej). Natomiast Bogusław Kowalski z NKP został wiceministrem transportu. *Koalicyjna deklaracja programowa „Solidarne państwo”*, Warszawa, 27 kwietnia 2006 r.; „*Gazeta Wyborcza*” z 5, 6 maja 2006 r.

¹¹ *Cele i zadania rządu koalicyjnego w latach 2006–2009*. Zał. nr 1 do *Koalicyjnej deklaracji programowej...*, s. 3, 8.

¹² *Koalicyjna deklaracja programowa „Solidarne państwo”*, oprócz celów i zadań rządu, zawierała również zasady współpracy koalicyjantów oraz wykaz projektów ustaw, jakie miały być popierane przez strony porozumienia w ramach współpracy parlamentarnej. Wśród najważniejszych propozycji legislacyjnych mających wpływ na polską gospodarkę znalazły się projekty ustaw o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, o zasadach postępowania w niektórych sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego państwa, zmiany ustawy Prawo energetyczne, o Polskiej Agencji Handlu i Inwestycji, nowelizacji ustawy o rzemiośle, o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych, o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej w rolnictwie i rybołówstwie, o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych, o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o działach administracji rządowej, o zmianie ustawy o transporcie drogowym, o zmianie ustawy o transporcie kolejowym, o zmianie ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji pp PKP, o zmianie ustawy Prawo lotnicze. Jednocześnie strony porozumienia miały *popierać projekty ustaw przedstawione przez rząd i prezydenta, zgłaszane przez obywateli, grupy posłów lub senatorów, jeżeli są wymienione w załączniku do deklaracji programowej [...]. Własny projekt lub poprawkę koalicyjant może zgłosić tylko po akceptacji pozostałych partnerów. Ponadto, w żadnej formie ugrupowania koalicyjne nie mogą popierać inicjatyw innych klubów bez zgody pozostałych*. Projekty ustaw, które zostały zawarte w załączniku do *Koalicyjnej deklaracji programowej...*, były zbieżne z propozycjami projektów ustaw, jakie znalazły się w pakcie stabilizacyjnym PiS, Samoobrony i LPR. Zob. *Wykaz projektów ustaw i zamierzeń legislacyjnych*, Zał. nr 3 do *Koalicyjnej deklaracji programowej...*, s. 8–11, 24, 35–36.

alizacji strategii lizbońskiej; Program dla elektroenergetyki oraz Strategia rozwoju kraju 2007–2015. Projekt.

27 grudnia 2005 roku rząd K. Marcinkiewicza przyjął pierwszy program gospodarczy. Został on nazwany *Krajowym programem reform na lata 2005–2008 na rzecz realizacji strategii lizbońskiej* (KPR)¹³. Dokument ten był strategicznym planem ekonomicznym, w którym określono kierunki działań, jakie polski rząd zamierzał podjąć w najbliższych latach. Założenia KPR miały być zgodne z celami strategii lizbońskiej – programu gospodarczego Unii Europejskiej (UE)¹⁴. Na ich podstawie Rada UE opracowała listę wytycznych, według których został opracowany KPR. W innym pakiecie zadań znajdowały się:

- 1) wytyczne makroekonomiczne, między innymi takie jak:
 - a) zapewnienie stabilności gospodarczej w celu uzyskania stabilnego wzrostu,
 - b) stworzenie równowagi gospodarczej i budżetowej jako podstawy wzrostu zatrudnienia,
 - c) zapewnienie rozwoju płac sprzyjającego stabilności makroekonomicznej i wzrostowi;
- 2) wytyczne mikroekonomiczne, dotyczące między innymi:
 - a) zwiększenia rozmiaru i podnoszenia jakości inwestycji dokonywanych przez sektor prywatny,
 - b) ułatwienia wszelkich form innowacyjności,
 - c) budowania powszechnego społeczeństwa informacyjnego,
 - d) rozwoju wewnętrznego rynku,
 - e) podnoszenia jakości i tworzenia połączeń europejskiej infrastruktury oraz całkowite pierwszeństwo dla projektów transgranicznych;
- 3) wytyczne w sprawie zatrudnienia, mające na celu między innymi:
 - a) uzyskanie pełnego zatrudnienia, podnoszenie jakości i wydajności pracy,
 - b) zapewnienie włączenia do rynku pracy osób poszukujących pracy i osób znajdujących się w gorszym położeniu,
 - c) zagwarantowanie rozwoju płac,

¹³ Za koordynację strategii lizbońskiej i wdrażanie reform ujętych w KPR na lata 2005–2008 odpowiadał minister gospodarki. W ramach systemu monitorowania realizacji KPR państwa członkowskie UE były zobowiązane do opracowania rocznych raportów przedstawiających postęp we wdrażaniu reform. Polski raport po pierwszym roku realizacji został przyjęty przez RM 13 października 2006 r., a następnie przekazany Komisji Europejskiej. *Krajowy program reform na lata 2005–2008 na rzecz realizacji strategii lizbońskiej, przyjęty przez Radę Ministrów 27 grudnia 2005 r.*, Warszawa, 28 grudnia 2005 r., s. 3–4; *Raport 2006 z wdrażania „Krajowego programu reform na rzecz realizacji strategii lizbońskiej” (po pierwszym roku realizacji), przyjęty przez Radę Ministrów 13 października 2006 r.*, Warszawa, 13 października 2006 r., s. 7.

¹⁴ Strategia lizbońska została przyjęta przez Radę Europejską w marcu 2000 r. Program ten stanowił odpowiedź na powiększającą się lukę rozwojową między UE a Stanami Zjednoczonymi. Gospodarka UE charakteryzowała się niższą konkurencyjnością niż amerykańska. Celem strategii było uczynienie do końca 2010 r. z gospodarki UE konkurencyjnej i zdolnej do utrzymania zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stworzenie większej liczby miejsc pracy i zachowanie spójności społecznej. Podniesienie międzynarodowej konkurencyjności zamierzano osiągnąć poprzez innowacyjność, liberalizację rynków, przedsiębiorczość oraz zatrudnienie. W marcu 2005 r. dokonano odnowienia strategii lizbońskiej. Postanowiono ograniczyć jej priorytety do dwóch, tj. do wzrostu gospodarczego oraz tworzenia miejsc pracy. Decyzja ta została podjęta, ponieważ priorytety strategii lizbońskiej przyjęte w 2000 r. okazały się niemożliwe do zrealizowania ze względu na ich liczbę. E. Szczech-Pietkiewicz, *Wyzwania dla Polski wynikające ze strategii lizbońskiej*, w: *Gospodarka Polski w Unii Europejskiej w latach 2004–2006. Wybrane zagadnienia*, red. H. Bąk, G. Wojtkowska-Łodej, Warszawa 2007, s. 13–21; M. Szczerski, *Polityka naukowa i innowacyjna Polski w warunkach członkostwa w Unii Europejskiej*, w: *Polityka gospodarcza Polski po akcesji do Unii Europejskiej*, red. S. Zięba, E. Mazurkiewicz, Warszawa 2007, s. 141–143.

d) zapewnienie dostosowania się systemu edukacji do nowych wymagań w zakresie kompetencji i umiejętności¹⁵.

W *Krajowym programie reform* uwzględniono nie tylko postanowienia Komisji Europejskiej w zakresie polityki gospodarczej oraz zatrudnienia, ale również zadania *Programu działań rządu premiera Kazimierza Marcinkiewicza „Solidarne państwo”*, które określały strategię gospodarczą Polski. Jako priorytetowe cele programu działań RM wskazano w KPR przywrócenie polskiej gospodarce zdolności do tworzenia miejsc pracy, reformę finansów publicznych oraz rozładowanie napięć społecznych. Zatem poprzez realizację założeń KPR planowano utrzymać wysokie tempo wzrostu gospodarczego sprzyjające tworzeniu nowych miejsc pracy, zachowując zasady zrównoważonego rozwoju. Czynniki umożliwiającymi ten wzrost miały być między innymi: utrzymanie tempa wzrostu gospodarczego na poziomie co najmniej 5% rocznie, dynamiczny eksport oraz inwestycje krajowe i zagraniczne. Do głównych zadań programu reform zaliczono ponadto:

- a) poprawę stanu i zarządzania finansami publicznymi;
- b) rozwój przedsiębiorczości;
- c) wzrost innowacyjności, między innymi przedsiębiorstw;
- d) rozwój i modernizację infrastruktury (drogowej, kolejowej, mieszkaniowej i energetycznej);
- e) zmniejszenie bezrobocia;
- f) budowanie społeczeństwa opartego na wiedzy (inwestowanie w kapitał ludzki)¹⁶.

W dokumencie RM przedstawiono nie tylko założenia programu ekonomicznego, ale również działania, jakie należało podjąć w celu ich realizacji. Miały one polegać na interwencji państwa w zakresie tworzenia *reguł prowadzenia działalności gospodarczej, które obniżą koszty transakcyjne jej wykonania i zdejmą z przedsiębiorców zbędne obciążenia biurokratyczne i administracyjne*¹⁷. Katalog działań państwa w ramach realizacji KPR został przedstawiony w tabeli 1.

Tabela 1

**Przewidziane najważniejsze działania w ramach realizacji założeń
Krajowego programu reform na lata 2005–2008 na rzecz realizacji strategii liżbońskiej**

Założenia	Przewidziane najważniejsze działania
1	2
Obszar makroekonomiczny	
Konsolidacja finansów publicznych i poprawa zarządzania finansami publicznymi	a) wprowadzenie obowiązkowego audytu wydatków bieżących instytucji publicznych; b) dalsza decentralizacja wydatków publicznych; c) reforma ubezpieczeń społecznych rolników; d) reforma systemu rentowego; e) kontynuacja reformy organizacji ochrony zdrowia; f) zwiększenie kontroli nad środkami publicznymi będącymi w dyspozycji funduszy; g) informatyzacja finansów publicznych

¹⁵ E. Szczech-Pietkiewicz, *Wyzwania...*, s. 22; B. Gruchman, E. Łąźniewska, *Polityka naukowo-badawcza i edukacyjna*, w: *Kompendium wiedzy o Unii Europejskiej*, red. E. Małuszyńska, B. Gruchman, Warszawa 2006, s. 230–232.

¹⁶ *Krajowy program reform...*, s. 4.

¹⁷ *Ibidem*, s. 3.

1	2
Obszar polityki mikroekonomicznej i strukturalnej	
Rozwój przedsiębiorczości Wzrost innowacyjności przedsiębiorstw Rozwój i modernizacja infrastruktury	a) wspieranie sfery badawczo-rozwojowej; b) rozwój rynku działania; c) liberalizacja rynków sieciowych (energii i gazu ziemnego, transportu kolejowego, telekomunikacji, poczty); d) uproszczenie procedur administracyjnych i obniżenie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej; e) poprawa jakości regulacji prawnych; f) restrukturyzacja i przekształcenia własnościowe sektora paliwowo-energetycznego; g) wspomaganie rozwoju odnawialnych źródeł energii
Obszar rynku pracy	
Tworzenie i utrzymanie nowych miejsc pracy Zmniejszenie bezrobocia Budowanie społeczeństwa opartego na wiedzy	a) aktywizacja osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy; b) zwiększenie elastyczności i zróżnicowania form zatrudnienia i organizacji pracy; c) poprawa informacji o rynku pracy; d) aktywizacja osób niepełnosprawnych; e) inwestowanie w kapitał ludzki

Źródło: Zał. 2 do *Krajowy program reform...*, s. 35–37.

W marcu 2006 roku RM pod kierownictwem K. Marcinkiewicza przyjęła dokument dotyczący bezpieczeństwa energetycznego Polski. Był to *Program dla elektroenergetyki*¹⁸. W porównaniu do wcześniejszych programów charakteryzował się on spójnym podejściem do wszystkich zagadnień warunkujących rozwój konkurencyjnego rynku energii elektrycznej. Do głównych jego celów zaliczono:

- a) obniżkę kosztów wytwarzania, przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej oraz zwiększenie efektywności działania firm energetycznych, co można było uzyskać poprzez:
 - rozwój konkurencyjnego rynku energii elektrycznej,
 - zmianę uregulowań prawnych, w celu uzyskania efektywnego funkcjonowania rynku energii elektrycznej,
 - kontynuowanie reformy górnictwa węgla kamiennego w kierunku wdrażania mechanizmów rynkowych, w celu zmniejszenia udziału kosztów paliwa w procesie wytwarzania energii elektrycznej,
 - rozwój międzynarodowego handlu energią elektryczną,
 - podnoszenie sprawności urządzeń energetycznych,
 - racjonalizację zużycia energii elektrycznej;
- b) wzrost bezpieczeństwa energetycznego w wyniku:
 - budowy odpowiednio silnych struktur organizacyjnych firm energetycznych będących w stanie zapewnić niezawodne dostawy energii dla odbiorców,

¹⁸ *Program dla elektroenergetyki* zastąpił następujące dokumenty: *Aktualizacja programu wprowadzania konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce*; *Program realizacji polityki właścicielskiej Ministra Skarbu Państwa w odniesieniu do sektora elektroenergetycznego*; *Aktualizacja programu realizacji polityki właścicielskiej Ministra Skarbu Państwa w odniesieniu do sektora elektroenergetycznego*. Ministerstwo Gospodarki, *Program dla elektroenergetyki*, Warszawa, 27 marca 2006, s. 4; M. Kamola-Cieślak, *Bezpieczeństwo energetyczne Polski w dokumentach Rady Ministrów z lat 2004–2007*, w: *Wybrane aspekty bezpieczeństwa*, red. J. Piątek, R. Podgórzńska, Szczecin 2007, s. 200–201.

- promocji nowych, ekonomicznie efektywnych technologii wytwarzania energii,
 - rozbudowy połączeń sieciowych w ramach systemu elektroenergetycznego z Niemcami,
 - podjęcia prac, w celu uruchomienia linii 750 kV z Ukrainą dla zwiększenia bezpieczeństwa pracy polskiego systemu,
 - realizacji planu budowy linii łączącej polski i litewski system elektroenergetyczny oraz obwód kaliningradzki, przy założeniu budowy tej linii w warunkach opłacalności ekonomicznej i przy wykorzystaniu funduszy pomocowych UE;
- c) ograniczenie szkodliwego wpływu energetyki na środowisko (ograniczenie emisji gazów) poprzez:
- promowanie odnawialnych źródeł energii,
 - analizę najodpowiedniejszych dla Polski nowych technologii wytwarzania¹⁹.

Realizacja założeń *Programu dla elektroenergetyki* stanowiła priorytetowy cel rządu w stosunku do tego sektora. W latach 1997–2005 nie było w pracach ówczesnych rządów jednomyślności co do tego strategicznego zagadnienia. Konsekwencją były niepowodzenia RM w zakresie realizacji programów restrukturyzacyjnych i prywatyzacyjnych dla branży elektroenergetycznej.

Kolejnym programem ekonomicznym zaaprobowanym przez gabinet K. Marcinkiewicza była *Strategia rozwoju kraju 2007–2015* (SRK)²⁰. Dokument ten został przyjęty w formie projektu jako kluczowy program w polityce rozwoju Polski²¹. Wszystkie inne rządowe plany, np. *Narodowa strategia spójności* (NSS), *Krajowy plan strategiczny dla obszarów wiejskich*, *Strategia rozwoju rybołówstwa*, musiały być z nim zgodne²². Przy opracowaniu SRK, oprócz strategicznych i programowych aktów prawnych RM, wykorzystano również dokumenty Wspólnoty Europejskiej. Wśród programów unijnych, które uwzględniono w pracach nad strategią gospodarczą Polski, były między innymi: strategia lizbońska, *Strategia zrównoważonego rozwoju UE*, *Strategiczne wytyczne Wspólnoty – polityka spójności 2007–2013 wspierająca wzrost gospodarczy i zatrudnienie*²³.

Celem SRK było podniesienie poziomu życia Polaków poprzez wzrost dochodów, dostęp do edukacji i szkolnictwa, zwiększenie poziomu zatrudnienia, wydajności pracy i zdrowotności²⁴. Planowano również poprawić bezpieczeństwo społeczeństwa, ułatwić dostęp do infra-

¹⁹ W celu realizacji *Programu dla elektroenergetyki* przewidywano, iż nastąpią takie efekty społeczne jak wzrost zatrudnienia w firmach zajmujących się budową urządzeń wytwórczych i przesyłowych, rozwój systemów informatycznych oraz wzrost zapotrzebowania na pracowników do budowy tych systemów oraz ich obsługi, rozwój terenów wiejskich, wzrost aktywności społeczności lokalnych. W programie zostały przedstawione kluczowe problemy tego sektora wymagające jak najszybszych rozwiązań. Zaliczono do nich: wzrost cen energii elektrycznej, kosztów jej przesyłania i dystrybucji; bezpieczeństwo energetyczne i niezawodność dostaw; negatywne oddziaływanie na środowisko; ograniczenie dla rynku energii; problemy kontraktów długoterminowych; brak konkurencyjności krajowej energetyki. Ministerstwo Gospodarki, *Program dla elektroenergetyki...*

²⁰ *Strategia rozwoju kraju 2007–2015. Projekt*. Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 27 czerwca 2006, s. 3.

²¹ 29 listopada 2006 r. rząd Jarosława Kaczyńskiego przyjął *Strategię rozwoju kraju 2007–2015*. W dokumencie tym uwzględniono wszystkie założenia, jakie znalazły się w projekcie SRK. *Strategia rozwoju kraju 2007–2015*. Dokument przyjęty przez Radę Ministrów 29 listopada 2006 r.

²² „Gazeta Wyborcza” z 4 V 2006 r.

²³ *Powiązanie „Strategii rozwoju kraju” z innymi strategiami i programami*, Zał. 1 do *Strategii rozwoju kraju 2007–2015...*, s. 1.

²⁴ W dokumencie SRK została przedstawiona wizja Polski, w której zidentyfikowano potrzeby, uwarunkowania i kierunki rozwoju kraju. Do roku 2015 planowano w Polsce: a) osiągnąć wysoki poziom i jakość życia mieszkańców, w tym wysokość PKB na mieszkańca miała zmierzać do średniej UE; b) stworzyć silną i konkurencyjną gospodarkę,

struktury (np. do Internetu, budowę 1,5 tys. km autostrad) oraz poprawić stan środowiska. Polska gospodarka miała być oparta na usługach i eksporcie, a tempo wzrostu PKB w roku 2015 miało wynieść 5%²⁵. Jednocześnie zakładano, iż napływ inwestycji będzie co roku wynosił około 10 mld dol. (w 2005 r. osiągnął poziom 7,7 mld dol.). W rządowym programie gospodarczym przewidywano również, że zwiększy się aktywność zawodowa Polaków; zakładano, że w latach 2007–2010 pracę będzie miało 60% osób zdolnych do jej podjęcia.

Realizacja strategii gospodarczej miała kosztować około 110 mld euro, z czego 72 mld euro miało być pozyskanych z środków Unii Europejskiej, 16 mld euro ze źródeł publicznych, natomiast około 20 mld euro z wkładów prywatnych (np. inwestycje firm)²⁶.

Przyjęcie przez RM planów ekonomicznych stanowiło jedno z wielu jej zadań w zakresie polityki gospodarczej. W celu osiągnięcia innych założeń programu „*Solidarne państwo*” rząd K. Marcinkiewicza przygotował projekt aktów prawnych. Najważniejszym z nich był projekt ustawy budżetowej na rok 2006²⁷, który różnił się od wersji przyjętej przez gabinet Marka Belki. W projekcie zredukowano deficyt budżetowy z 32,6 mld zł do 30,6 mld zł²⁸, jednocześnie podniosono dochody budżetu państwa do poziomu 194,1 mld zł, czyli o 2,85 mld zł więcej niż proponował rząd M. Belki. Zmiany te były związane z wykorzystaniem 17 mld zł (a nie jak zakładano pierwotnie – 12 mld zł) pochodzących ze środków UE²⁹. Dochody miały również wzrosnąć dzięki inwestycjom w budownictwie (m.in. mieszkań i autostrad). W autopoprawce do projektu ustawy budżetowej na rok 2006 zwiększono także wydatki o 823,2 mln zł. W planowanym roku budżetowym miały one wynieść 224,7 mld zł³⁰. Dodatkowe środki zamierzano przeznaczyć między innymi na wydłużenie o dwa tygodnie urlopów macierzyńskich, jednorazową zapomogę dla nowo narodzonych dzieci, na program żywienia dzieci oraz zwiększenie nakładów na stypendia dla młodzieży³¹.

18 stycznia 2006 roku RM, w ramach realizacji swojego programu działań, przyjęła kolejny projekt ustawy³². Dotyczył on zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Zgodnie z propozycją rządu producenci rolni mieli otrzymać zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego zakupionego dla celów produkcji rolnej³³. Wyплаты miały być dokonywane na podstawie

zdolną do tworzenia nowych miejsc pracy i ograniczenia bezrobocia; c) osiągnąć wysoki poziom zatrudnienia z uwagi na dynamiczny kierunek oparty na rozwoju usług, zwłaszcza rynkowych; d) stworzyć konkurencyjną gospodarkę poprzez rozwój wiedzy, technologii informacyjnych i komunikacyjnych, infrastruktury i usług; e) zapewnić harmonię pomiędzy sferą publiczną, rynkiem i społeczeństwem obywatelskim; f) stworzyć warunki do aktywności zawodowej, awansu i samorealizacji; g) zapewnić państwo bezpieczne i solidarne; h) sprzyjać budowie aktywnego społeczeństwa obywatelskiego; i) planowano również, że państwo będzie odpowiedzialne za realizację wymogów zrównoważonego rozwoju i spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej; j) i usprawni administrację. *Strategia rozwoju kraju 2007–2015...*, s. 11.

²⁵ „Gazeta Wyborcza” z 4 V 2006 r.

²⁶ Ibidem.

²⁷ Ustawa budżetowa na rok 2006 z dnia 17 lutego 2006 r. Dz. U. 2006, nr 35, poz. 244.

²⁸ Ibidem.

²⁹ „Gazeta Wyborcza” z 30 XI 2005 r.

³⁰ Ustawa budżetowa...

³¹ *Decyzje Rady Ministrów*, „Przegląd Rządowy” 2005, nr 12, s. 11.

³² *Rząd Kazimierza Marcinkiewicza. 100 dni, październik 2005–luty 2006*, s. 52.

³³ Wyплаты zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego miały być przyznawane przez urząd gminy lub miasta dwa razy w roku: od 1 czerwca do 31 lipca i od 1 listopada do 31 grudnia danego roku. Ustawa z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej. Dz. U. 2006, Nr 52, poz. 379.

wniosku złożonego u wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz za okazaniem faktur za paliwo. Rządowy projekt ustawy o uldze podatkowej dla rolników został zaakceptowany przez Sejm RP³⁴. Wprowadzenie dopłat do paliwa rolniczego oznaczało w pewnej mierze realizację programu działań rządu K. Marcinkiewicza oraz zaspokojenie oczekiwań rolników.

Nie wszystkie decyzje RM miały społeczne poparcie. Niektóre z nich zostały poddane krytyce. Brak akceptacji wobec rozporządzenia rządu w sprawie obserwatorów w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego³⁵ wyrazili polscy pracodawcy zrzeszeni między innymi w Konfederacji Pracodawców Polskich, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”³⁶. Ich zdaniem powołanie instytucji obserwatora zwiększało kontrolę państwa nad przedsiębiorstwami prywatnymi, gdyż obserwatorom nadano szerokie uprawnienia³⁷. Do najważniejszych z nich należały:

- a) uczestniczenie w własnej inicjatywy w posiedzeniach organów spółki;
- b) badanie dokumentacji spółki;
- c) dokonywanie rewizji majątku spółki.

Konfederacja Pracodawców Polskich, oceniając decyzję RM w sprawie kontrolowania spółek kapitałowych, stwierdziła: *potencjalny inwestor, mający zamiar aktywnie zarządzać spółką, nie zgodzi się na zainwestowanie swojego kapitału w przedsiębiorstwo, w którym ekonomicznie uzasadniona decyzja może zostać zawetowana przez państwo, jako sprzeczną z porządkiem lub bezpieczeństwem publicznym*³⁸. Z kolei zdaniem Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” rozporządzenie RM dawało *obserwatorom możliwość np. dokonywania samodzielnej rewizji majątku spółki [...]. W ustawie nie ma też mowy o możliwości uczestniczenia obserwatorów w własnej inicjatywy w posiedzeniach organów spółki. Na tego typu posiedzeniach bardzo często podejmowane są decyzje oraz dyskutowane kwestie o charakterze konfidencjonalnym, będące tajemnicą handlową*³⁹.

Falę protestów w środowisku przedsiębiorców i finansistów wywołał również projekt ustawy o nadzorze finansowym⁴⁰. Głównym celem gabinetu K. Marcinkiewicza w zakresie reorganizacji instytucji nadzoru bankowego było powołanie Komisji Nadzoru Finansowego (KNF)⁴¹. Miała ona zastąpić dotychczasowe instytucje kontrolujące działalność banków, giełdy i funduszy ubezpieczeniowych. Funkcję taką pełniły trzy komisje: nadzoru bankowego, papierów wartościowych i giełd oraz nadzoru ubezpieczeń i funduszy emerytalnych⁴². Ich działalność była niezależna od rządu. Zgodnie z projektem ustawy o nadzorze bankowym w miejsce tych trzech instytucji kontrolujących rynek finansowy planowano ustanowić KNF.

³⁴ Ibidem.

³⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 2006 r. w sprawie obserwatorów w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego. Dz. Urz. 2006, Nr 19, poz. 145; A. Małkiewicz, *Rząd Marcinkiewicza*, Wrocław 2006, s. 112.

³⁶ Uzasadnienie do projektu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 stycznia 2006 roku w sprawie obserwatorów w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego, <http://www.kprm.gov.pl>.

³⁷ Obserwatorzy mieli być powoływani i odwoływani przez ministra Skarbu Państwa. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 2006 r. w sprawie obserwatorów...

³⁸ Uzasadnienie do projektu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 stycznia 2006 roku w sprawie obserwatorów...

³⁹ Ibidem.

⁴⁰ *Decyzje Rady Ministrów*, „Przegląd Rządowy” 2006, nr 4, s. 10.

⁴¹ Ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, Dz. U. 2006, Nr 157, poz. 1119.

⁴² „Gazeta Wyborcza” z 27 III 2006 r.

Nadzór nad jej działalnością miał sprawować premier RM⁴³. Do zadań komisji zaliczono między innymi:

- a) *sprawowanie nadzoru nad rynkiem finansowym;*
- b) *podejmowanie działań służących prawidłowemu funkcjonowaniu rynku finansowego;*
- c) *podejmowanie działań mających na celu rozwój rynku finansowego i jego konkurencyjności;*
- d) *podejmowanie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku finansowego;*
- e) *udział w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w zakresie nadzoru nad rynkiem finansowym;*
- f) *stwarzanie możliwości polubownego i pojednawczego rozstrzygnięcia sporów między uczestnikami rynku finansowego*⁴⁴.

Powstanie KNF stwarzało możliwość uzależnienia instytucji bankowych od decyzji RM⁴⁵. Świadczyły o tym zapisy w projekcie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym dotyczące między innymi sposobu powoływania przewodniczącego i pozostałych przedstawicieli KNF⁴⁶ oraz kontroli rządu nad jej działalnością. Pomimo iż Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” oraz Polska Izba Ubezpieczeń zgłosiła wobec nich zastrzeżenia, Sejm RP przyjął ustawę.

Gabinet K. Marcinkiewicza w ramach realizacji programu „Solidarne państwo” przygotował również projekt ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (CBA)⁴⁷. Powołanie tego urzędu było jednym z priorytetów rządu w pierwszych miesiącach jego działalności. Do zadań CBA miało należeć między innymi *zwalczanie korupcji w instytucjach państwowych, samorządzie terytorialnym, w życiu publicznym i gospodarczym oraz do zwalczania działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa*⁴⁸.

Innym ważnym postulatem programowym rządu w zakresie polityki gospodarczej było stworzenie warunków ułatwiających rozwój przedsiębiorczości. Pierwszym krokiem do jego realizacji było utworzenie Międzyresortowego Zespołu ds. Nowoczesnych Regulacji Gospodarczych. Zespół miał między innymi:

- a) *opracować raport o barierach przedsiębiorczości na podstawie analizy przepisów prawnych;*
- b) *przygotować reformy prawa gospodarczego określając, jakie kluczowe akty prawne wymagają uproszczenia oraz jakie należy podjąć działania na rzecz zmniejszenia obciążeń administracyjnych nakładanych na przedsiębiorców*⁴⁹.

⁴³ Na mocy projektu ustawy o nadzorze finansowym przewodniczący KNF miał być wybierany i odwoływany przez premiera RM. Również zastępcy przewodniczącego komisji (na wniosek przewodniczącego) byli przez niego powoływani i odwoływani. Zob. Ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze...

⁴⁴ Ibidem.

⁴⁵ A. Małkiewicz, *Rzqd...*, Wrocław 2006, s. 112–113.

⁴⁶ W skład KNF wchodził: przewodniczący, dwóch jego zastępców, minister właściwy do spraw instytucji finansowych albo jego przedstawiciel, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego albo jego przedstawiciel, prezes Narodowego Banku Polskiego (NBP) albo delegowany przez niego wiceprezes NBP, przedstawiciel Prezydenta RP. Ibidem.

⁴⁷ 10 stycznia 2006 r. RM przyjęła projekt ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym. W czerwcu tego samego roku Sejm RP opowiedział się za utworzeniem CBA. „Gazeta Wyborcza” z 10 I 1006 r.; *Decyzje Rady Ministrów*, „Przegląd Rządowy” 2006, nr 2, s. 20.

⁴⁸ Ustawa z 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Dz. U. 2006, Nr 104, poz. 708.

⁴⁹ Prezes Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2006 r. w sprawie powołania Międzyresortowego Zespołu do Spraw Nowoczesnych Regulacji Gospodarczych, [www. bip.kprm.gov.pl](http://www.bip.kprm.gov.pl).

Wbrew wcześniejszym zapowiedziom do końca działalności rządu K. Marcinkiewicza zespół nie opracował dokumentu przedstawiającego możliwości rozwoju polskiej przedsiębiorczości. Dopiero gabinet J. Kaczyńskiego przygotował specjalny program, w którym stworzono warunki ułatwiające prowadzenie działalności gospodarczej. Był to tak zwany *pakiet Kluski*⁵⁰.

Wpływ na tempo rozwoju polskiej gospodarki oraz wdrażanie w życie założeń programu ekonomicznego rządu K. Marcinkiewicza miał wynik negocjacji państw UE w sprawie jej budżetu na lata 2007–2013⁵¹. Decyzje zapadły podczas szczytu Rady Europy w grudniu 2005 roku. W wyniku rozmów przywódcy państw UE uzgodnili, iż w latach 2007–2013 Polska uzyska łącznie z unijnego budżetu ponad 90 mld euro (czyli 1,045% dochodu narodowego brutto UE)⁵², z czego w ramach funduszy strukturalnych prawie 60 mld euro, czyli o ponad 4 mld euro (16 mld zł) więcej niż przewidywała to pierwsza propozycja brytyjska. Uzyskane fundusze miały być przeznaczone między innymi na budowę autostrad, lokalnych dróg, oczyszczalni ścieków oraz podniesienie konkurencyjności polskiej gospodarki. Jednocześnie część tych środków (880 mln euro)⁵³ miała pozwolić na rozwój pięciu wschodnich województw: świętokrzyskiego, podlaskiego, lubelskiego, podkarpackiego i warmińsko-mazurskiego. Na rolnictwo oraz modernizację obszarów wiejskich zamierzano przeznaczyć około 26 mld euro.

Solidarna polityka gospodarcza prowadząca do szybkiego rozwoju kraju stanowiła jedno z podstawowych założeń programu działań rządu K. Marcinkiewicza. Cel ten miano osiągnąć przede wszystkim poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i wzrost poziomu inwestycji w Polsce. Planowano, iż zjawisku temu będzie sprzyjać likwidacja barier biurokratycznych podczas rozpoczynania, a także prowadzenia działalności gospodarczej. Rada Ministrów w zakresie polityki ekonomicznej zamierzała przeprowadzić również reformę finansów publicznych, utrzymać deficyt budżetowy na poziomie 30 mld zł rocznie, wdrożyć w życie program budownictwa społecznego.

Gabinet K. Marcinkiewicza przez dziewięć miesięcy swojej działalności nie był w stanie zrealizować wszystkich założeń programu „*Solidarne państwo*” w zakresie gospodarczym. Niemniej jednak do jego osiągnięć należy zaliczyć decyzję przywódców państw UE, dzięki której Polska uzyskała 90 mld euro z unijnego budżetu na lata 2007–2013. Innym sukcesem było wprowadzenie do ustawy budżetowej na rok 2006 ograniczenia dotyczącego deficytu budżetu państwa na kwotę 30 mld zł. Rząd opracował także programy ekonomiczne, których realizacja miała wpłynąć na poprawę stanu polskiej gospodarki. Kwestie związane z reformą finansów publicznych, programem budownictwa społecznego, zasadami swobodnej działalności gospodarczej oraz dywersyfikacją dostaw gazu nie zostały rozwiązane. Ze względu na

⁵⁰ *Pakiet Kluski* (Piotr Kluska, jeden z autorów planu, w latach dziewięćdziesiątych był założycielem firmy komputerowej Optimus) został przedstawiony przez premiera J. Kaczyńskiego podczas konwencji programowej PiS 18 marca 2007 r. Zawierał on projekty ustaw, które po zatwierdzeniu przez Sejm RP miały ułatwić życie przedsiębiorcom walczącym z biurokracją. Do głównych założeń programu należy zaliczyć m.in. stworzenie lepszych warunków do rozwoju przedsiębiorczości (np. skrócenie czasu rejestracji firm z 30 do 3 dni, wprowadzenie jednego okienka w urzędzie skarbowym do załatwiania formalności). Stenogram wystąpienia premiera Jarosława Kaczyńskiego na konwencji programowej Prawa i Sprawiedliwości w dniu 18 marca 2007 r., <http://www.pis.org.pl>; „Dziennik” z 19, 20 III 2007 r.; „Gazeta Wyborcza” 19 III 2007 r.

⁵¹ *Z prac prezesa Rady Ministrów*, „Przegląd Rządowy” 2005, nr 12, s. 35–36.

⁵² *Rząd Kazimierza Marcinkiewicza. 100 dni...*, s. 7.

⁵³ *Ibidem*.

swoją istotę oraz kontynuację wdrażania w życie programu „*Solidarne państwo*” były one przedmiotem prac kolejnego gabinetu.

Bibliografia

Źródła drukowane:

- Dziennik Ustaw (2005–2006).
- Krajowy program reform na lata 2005–2008 na rzecz realizacji strategii lizbońskiej, przyjęty przez Radę Ministrów 27 grudnia 2005 r.*, Warszawa, 28 grudnia 2005 r.
- Koalicyjna deklaracja programowa „Solidarne państwo”*, Warszawa, 27 kwietnia 2006 r.
- Ministerstwo Gospodarki, *Program dla elektroenergetyki*, Warszawa, 27 marca 2006 r.
- Monitor Polski Dziennik Urzędowy RP (2005–2006).
- Raport 2006 z wdrażania „Krajowego programu reform na rzecz realizacji strategii lizbońskiej” (po pierwszym roku realizacji)*, przyjęty przez Radę Ministrów 13 października 2006 r., Warszawa, 13 października 2006 r.
- Rząd premiera Kazimierza Marcinkiewicza. 100 dni*, Warszawa, październik 2005–luty 2006.
- „Solidarne państwo” 365 dni realizacji programu Prawa i Sprawiedliwości*.
- Sprawozdania stenograficzne z V kadencji Sejmu RP (2005–2006).
- „Solidarne państwo”. Program działania rządu premiera Kazimierza Marcinkiewicza*, Warszawa, 9 listopada 2005 r.
- Stenogram wystąpienia premiera Jarosława Kaczyńskiego na konwencji programowej Prawa i Sprawiedliwości, 18 marca 2007 r.
- Strategia rozwoju kraju 2007–2015*, Dokument przyjęty przez Radę Ministrów 29 listopada 2006 r.
- Umowa stabilizacyjna podpisana w dniu 2 lutego 2006 roku przez liderów PiS, LPR i Samoobrony z aneksem z dnia 13 lutego 2006.*

Literatura:

- Gospodarka Polski w Unii Europejskiej w latach 2004–2006. Wybrane zagadnienia*, red. H. Bąk, G. Wojtkowska-Lodej, Warszawa 2007.
- Karnowski M., Zaremba P., *Marcinkiewicz kulisy władzy*, Warszawa 2007.
- Kompendium wiedzy o Unii Europejskiej*, red. E. Małuszyńska, B. Gruchman, Warszawa 2006.
- Małkiewicz A., *Rząd Marcinkiewicza*, Wrocław 2006.
- Polityka gospodarcza Polski po akcesji do Unii Europejskiej*, red. S. Zięba, E. Mazurkiewicz, Warszawa 2007.
- Wybory 2005. Partie i ich programy*, red. I. Słodkowska, M. Dołbakowska, Warszawa 2005.

Artykuły:

- Kamola-Cieślak M., *Bezpieczeństwo energetyczne Polski w dokumentach Rady Ministrów z lat 2004–2007*, w: *Wybrane aspekty bezpieczeństwa*, red. J. Piątek, R. Podgórzynska, Szczecin 2007.

Prasa:

- „Gazeta Wyborcza” (2005–2006).
- „Polityka” (2005–2006).
- „Przegląd Rządowy” (2005–2006).

Internet:

- <http://bip.kprm.gov.pl>.
- <http://www.kprm.gov.pl>.

Summary

After the Law and Justice Party (PiS) had won parliamentary elections, Kazimierz Marcinkiewicz was appointed Prime Minister in September 2005. Economic policy was one of the elements of his Government's policy.

The Government tried to achieve its goals by creating new jobs and increasing the level of investment in Poland. This was to be supported by the liberalization of laws regulating business activity. With respect to economic policy, the Council of Ministers intended to reform public finance and implement a council housing project.

The Cabinet of Prime Minister Marcinkiewicz was not able to implement all the principles of the *Solidarity State* platform within the 9 months of its work. However, the Government did manage to persuade the EU to allocate EUR 90 bn from the EU 2007–2013 budget to Poland. The Government also succeeded in aligning Poland's 2006 budget with a new legal act limiting the state deficit to a maximum level of PLN 30 bn. Additionally, the Government drew up economic plans aimed at improving the condition of the Polish economy. However, it failed to implement the reforms of public finance, council housing, free economic activity and the diversification of natural gas supplies.